

Plan for digitale ferdigheter på Nordberg skole fra 2018

Innledning:

På Nordberg skole har vi fokus på grunnleggende ferdigheter. Grunnleggende ferdigheter er forutsetninger for læring og utvikling i skole, arbeid og samfunnsliv. Ferdighetene har også betydning for elevenes utvikling av identitet og sosiale relasjoner. De grunnleggende ferdighetene er integrert i kompetansemålene i de ulike fagene på fagenes premisser. Når elevene går ut av Nordberg skole, ønsker vi at de skal ha et sett med ferdigheter innen digital kompetanse. Enkelte fag vil ha et større ansvar for å utvikle ulike sider av de grunnleggende ferdighetene enn andre. Ferdighetene er derfor uttrykt på ulik måte avhengig av hvordan ferdighetene forstås i faget, og hvilken funksjon de har som en del av kompetansen i faget. Utviklingen av kompetanse i fag skal skje i samspill med utviklingen av grunnleggende ferdigheter.

Fra høst 2018 får alle elever tilbud om personlig PC på skolen. Skolens lokale plan for digitale ferdigheter har utgangspunkt i iktplan.no i regi av Utdanningsdirektoratet.

Hva er digitale ferdigheter?

Digitale ferdigheter vil si å kunne innhente og behandle informasjon, være kreativ og skapende med digitale ressurser, og å kommunisere og samhandle med andre i digitale omgivelser. Det innebærer å kunne bruke digitale ressurser hensiktsmessig og forsvarlig for å løse praktiske oppgaver. Digitale ferdigheter innebærer også å utvikle digital dømmekraft ved å tilegne seg kunnskap og gode strategier for nettbuk.

Ferdighetsområder i digitale ferdigheter:

Bruke og forstå innebærer å kunne bruke og navigere på digitale ressurser i og utenfor nettverk og ivareta informasjons- og datasikkerhet. Digitale ressurser kan bl. a. være digitalt utstyr, programvare og digitale måleinstrumenter. Videre innebærer det å følge digitale formkrav for å understreke og formidle budskap ved bruk av effekter, bilder, lyd, illustrasjoner, tabeller, overskrifter og punkter.

Finne og behandle innebærer å tilegne seg, behandle, tolke og vurdere informasjon fra digitale kilder, utøve kildekritikk og bruke kildehenvisning. Informasjon fra digitale kilder kan være informasjon fra tekst, lyd, bilde, video, symboler, interaktive elementer eller rådata fra registreringer og observasjoner.

Produsere og bearbeide innebærer å være kreativ og skapende med bruk av digitale ressurser. Dette innebærer å lage digitale produkter ved hjelp av digitale ressurser, enten ved nyskaping eller videreutvikling og gjenbruk.

Kommunisere og samhandle innebærer å kunne bruke digitale ressurser for kommunikasjon og samhandling. Digital samhandling innebærer bruk av digitale ressurser til planlegging, organisering og gjennomføring av læringsarbeid sammen med andre, for eksempel gjennom samskriving og deling.

Utøve digital dømmekraft innebærer å følge regler for personvern og vise hensyn til andre på nett. Det handler om å bruke strategier for å unngå uønskede hendelser og å vise evne til etisk refleksjon og vurdering av egen rolle på nett og i sosiale medier.

Forventet kompetanse etter 7.trinn			
Eleven skal kunne: - Navigere hensiktsmessig i en søkemotor - Hente og lagre bilder - Opprette en PowerPoint - Bruke enkle animasjoner med skrifttype, figurer m.m. i tekstredigeringsprogrammer - Summere i Excel - Nettvett mht. mulighet for lagring og deling, passordbeskyttelse, aldersgrense på ulike sosiale medier - Bruke Feide-innlogging og Its, samt bruk av Onedrive			
Kurs ved oppstart av 8.trinn			
Eleven skal ved oppstart på Nordberg få en innføring i: - PC-kontrakt, brukeretikette og trygg oppbevaring - Skoleplattformen: Its, Onedrive og Windows356 (fravær, anmerkninger, vurderinger m.m.) - Hensiktsmessig lagring, lage mappestrukturer og navngi dokumenter - Grunnleggende funksjoner i: - o Word - o Excel - o PowerPoint - Klassenotatbok og faglogg		- Søkestrategier: Google-søk, anførselstegn, kjennskap til ulike viktige nettsider (SSB, wikipedia, leksikon, ordbok m.m.) - Printing med innstillinger - Send og lese mail, også med flere vedlegg - TONE (Kildekritikk – se iktplan.no. Link under) - Nettvett (PP-presentasjon) - Touch-kurs. Innfør på skolen med egentrening hjemme. F.eks.: - o http://www.skrivhurtigt.dk/norsk/norsk.htm - o https://sense-lang.org/typing/tutor/NO_lessons.php?lesson=1	
Mål etter 10.trinn	Kompetanse	Verktøy	Hovedansvarlige fag
Elevene skal kunne bruke søkestrategier og vise til kilder i eget arbeid	1. Forstå og bruke prinsippene fra rammeverket TONE (Kildekritikk: Troverdighet, Objektiv, Nøyaktig, Eget) i arbeid med kilder i alle fag 2. Forstå hvorfor personalisering av søketreff er en utfordring for kildekritikk 3. Forstå hvorfor det er viktig å henvise til kilder i eget arbeid (Begrep: Plagiering) 4. Forstå fordeler og ulemper med sosial bokmerking	http://www.iktplan.no/files/2014/02/tones.pdf Se vedlegg 1. APA er utgp. for skolens standard for kilde- og referanse-henvisninger.	Norsk (fake news, cookies, reklame, kommentarfelt) Naturfag Mat og helse (sunt kosthold, film, blogger..) Samfunnsfag (Ulike søkemotorer) Engelsk
Elevene skal kunne produsere og redigere sammensatte tekster med mottakerbevissthet	1. Vurdere hvor man skal publisere/dele på Internett og hva slags medieelementer som da vil være gunstige 2. Vurdere bruk av video og i hvilken grad den skal beskjæres (start/slutt-utsnitt) 3. Bruke digitale effekter til å framheve budskap 4. Vurdere om bruk av valgte medieelementer står i samsvar til oppgavens hensikt og tid tenkt brukt 5. Vurdere om det er hensiktsmessig og i så fall hva slags tekstanimering som bør brukes	Word PP Room Scetcher Photoshop StopMotionStudio www.delrett.no	Norsk (Topp/bunntekst, sidetall, font, søke i dok, synonymordbok, clarify, digitale presentasjoner) Kunst og håndverk: formidle budskap ved bruk av bilder, lyd og illustrasjoner. Mat og helse: reklamefilm Naturfag Engelsk

Eleven skal kunne lage regneark for å organisere og systematisere talldata	1. Vurdere hva slags diagramtype som er mest hensiktsmessig ut fra talldata som skal presenteres 2. Vurdere om data skal presenteres som prosent, desimaltall eller brøk 3. Bruke formler for å arbeide mer effektivt i regneark 4. Vurdere om type formatering av diagram er i tråd med digitale formkrav 5. Vurdere om man skal bruke absolutt eller relativ cellereferering	Excel GeoGebra Lego Mindstorm www.kostholdspanlegger.no Word	Matematikk Samfunnsfag (Tidslinje) FiP Mat og helse Norsk
Elevene skal kunne kommunisere og samhandle i digitale medier	1. Vurdere hva slags sosiale nettverk som vil være hensiktsmessige å bruke ut fra oppgave og/eller nytte-effekt 2. Vurdere fordeler og ulemper ved åpne og lukkede grupper i sosiale nettverk 3. Vurdere hva slags type verktøy som er passende ut fra oppgavens hensikt (video, epost, samskriving, tekstmelding e.l.) 4. Vite at personvernerklæringer og brukervilkår forteller om brukerens rettigheter og begrensninger 5. Vurdere om man skal lagre lokalt, på nettverk eller i Onedrive ut fra fordeler og ulemper ved type lagring 6. Vurdere hvor mye som skal lagres og hvor lenge	Faglogg Skoleportalen: Its, Office 356, Onedrive, Klassenotatbok	Kunst og håndverk (Pkt. 6 og 7) UDV
Elevene skal kunne drøfte muligheter og utfordringer ved fildeling	1. Forstå at man ikke skal videresende epost som kan inneholde skadelig programvare til andre 2. Vurdere delingsarena ut fra filtype og formål 3. Vite at selv om man kan laste ned musikk og filmer fra nett vil dette i de fleste tilfeller være ulovlig (med mindre det er merket med en lisens som tillater dette) 4. Vite at man ikke har lov til å dele opphavsbeskyttet materiale (tekst, video, audio) gjennom videresending eller opplasting til nettbaserte delingstjenester 5. Vurdere hvilke rettigheter man vil gi andre til å bruke filene som man laster opp 6. Forstå fordeler og ulemper ved lovlig fildeling	www.clara.no www.delrett.no	KRLE Samfunnsfag Kunst og håndverk (se over) Musikk
Elevene skal kunne ta ansvar for sine handlinger på nett	1. Forstå etiske problemstillinger knyttet til publisering av innhold på nett 2. Forstå juridiske problemstillinger knyttet til publisering av innhold på nett 3. Vurdere hvordan de håndterer ulike hendelser på nett		KRLE Samfunnsfag
Elevene skal forstå at de etterlater seg digitale spor	1. Forstå hvordan filterbobler påvirker hva slags innhold de eksponeres for 2. Forstå hvordan innhold og annonser tilpasses ut fra deres aktivitet på nett	GDPR	Norsk (facebook, cookies/reklame) Mat og helse KRLE Samfunnsfag

	3. Forstå fordeler og ulemper ved informasjonskapsler (cookies), personrettet reklame, personalisering av søketreff 4. Reflektere over konsekvensene over å logge inn med samme konto på flere tjenester 5. Forstå hvorfor personopplysninger er <i>verdifulle</i> 6. Forså hva man har lov til å dele om andre		
--	--	--	--

Utdanningsetaten

Oslo kommune

Nordberg skole

Kildetype	Oppsett	Eksempel
Bok med én forfatter	Etternavn, Fornavn (årstall). <i>Tittel</i> . Sted: Forlag	Vinje, Finn-Erik. (1982). <i>På talefot med språket</i> . Oslo: NKS-forlaget
Bok med flere forfattere	Etternavn, Fornavn m.fl. (årstall). <i>Tittel</i> . Sted: Forlag	Dahl, Berit Helene m.fl. (2015). <i>Grip teksten. Norsk VG3. Studieforbereidende utdanningsprogram</i> . Oslo: Aschehoug Blichfeldt, Kathinka m.fl. (2006). <i>Kontekst 8-10. Basisbok</i> . Oslo: Gyldendal Norsk Forlag
Avisartikkel med kjent forfatter	Etternavn, Fornavn (dato/årstall). «Artikkeltittel». I <i>Avis</i> . Hentet dato, fra URL	Skei, Hans H. (2009). «Mangfoldig, rikt, rystende». I <i>Aftenposten</i> . Hentet 17.12.2015 fra: http://www.aftenposten.no/kultur/litteratur/Mangfoldig_rikt_rystende-6624426.html
Artikkel i oppslagsverk (uten og med forfatter)	Artikkeltittel (dato/årstall). I <i>oppslagsverk</i> . Hentet dato, fra URL eller Etternavn, Fornavn (dato/årstall). «Artikkeltittel» i <i>Oppslagsverk</i> . Hentet dato, fra URL	Nasjonalisme (25.02.16). I <i>Wikipedia</i> . Hentet 03.01.16, fra https://no.wikipedia.org/wiki/Nasjonalisme Tønnesson, Johan. (13.02.15). «Sakprosa». I <i>Store norske leksikon</i> . Hentet 10.03.16, fra https://snl.no/sakprosa
Artikkel uten forfatter på et nettsted	Nettstedets navn/Organisasjon. (dato/årstall). «Tittel». Hentet dato, fra URL	NAV. (31.12.07). «Nær 8000 raskere tilbake.» Hentet 02.08.15, fra http://www.nav.no/805371523.cms
Bilder fra nett	«Bildetittel» (bilde) (dato/årstall). Hentet dato, fra URL <u>Hvis bildet ikke har tittel</u> : Bilde hentet dato, fra URL	«Nattverden» (bilde) (2016). Hentet 27.01.16, fra https://no.wikipedia.org/wiki/Nattverden .

Hvordan oppgi kilder i kildelista?

På engelsk:

- Hentet fra = read on
- Kilder/kildeliste = sources

Eksempel på å sitere og parafrasere med henvisning til kilden i selve teksten SITAT:

Husk å bruke anførselstegn. Husk at du skal bruke sitatet til noe. Si noe mer om det. Det snakker ikke for seg selv. I direkte sitat gjengir du ordrett det en annen forfatter har skrevet. Sitater skrives direkte inn i teksten og fremheves med anførselstegn. Dette gjøres for eksempel slik:

- I Vildanden sier doktor Relling i 5. akt følgende: "Tar De livsløgnen fra et gennemsnitsmenneske, så tar De lykken fra ham med det samme." (Ibsen, 1884, s. 140). Dette kan bety at...
- Tine.no skriver at «Matpakken er fortsatt en sentral del av skolemåltidet for de fleste norske barn og unge.» (Tine kommunikasjon, 2016). Dette betyr derfor at kantinekosten også bør være sunn.

INDIREKTE SITAT / PARAFRASERING:

Indirekte sitat er også kalt å parafrasere. Å parafrasere er å omformulere det en annen forfatter har skrevet. Du bør helst bytte ut både ord og ordstilling, og skrive det om til ditt eget språk. Pass på at du beholder det opprinnelige meningsinnholdet. Bruker du forfatternavnet i setningen, skriv årstall etter forfatteren.

- Hos de fleste norske barn og unge er matpakken en viktig del av skolemåltidet (Tine kommunikasjon, 2016).
- Språket vårt er hele tiden i endring (Blichfeldt, Heggem og Larsen, 2006, s. 313).

Eksempel på hvordan en kildeliste kan se ut

Kildeliste

Blichfeldt, Kathinka m.fl. (2006). *Kontekst 8-10. Basisbok*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag
Dahl, Berit Helene m.fl. (2015). *Grip teksten. Norsk VG3. Studieforbereidende utdanningsprogram*. Oslo: Aschehoug
«Nattverden» (bilde) (2016). Hentet 27.01.16, fra <https://no.wikipedia.org/wiki/Nattverden>.
Tine Kommunikasjon. (28.09.16). Skolemelken feires i dag. Hentet 10.10.16 fra <http://www.tine.no/presserom/nyheter/nyhet?id=1579046>
Tønnesson, Johan. (13.02.15). «Sakprosa». I *Store norske leksikon*. Hentet 10.03.16, fra <https://snl.no/sakprosa>
Vinje, Finn-Erik. (1982). *På talefot med språket*. Oslo: NKS-forlaget